

((سوالات درس حقوق مدنی آزمون مرکز وکلای قوه قضاییه سال ۱۳۹۹))

۱- کدام مورد صحیح است؟

- ۱) پرداخت دین از جانب غیر مدیون صحیح است، به شرط آنکه با اذن مدیون انجام شود.
- ۲) ضمان مالم یجب باطل است، مگر آنکه در زمان انعقاد عقد، سبب دین ایجاد شده باشد.
- ۳) ضامنی که بدون قصد تبرّع ضمانت کرده باشد، بعد از پرداخت دین مضمون به حق رجوع به مضمون عنه را دارد، حتی اگر بدون اذن او ضمانت کرده باشد.
- ۴) ضمان از دین معلق باطل است، زیرا موجب تعلیق در ضمان می شود.

۲- در یک مهدکودک، یکی از کودکان به کودک دیگر صدمه زده، دست مصدوم می شکند. کدام مورد صحیح است؟

- ۱) چون کودک عامل زیان، صغیر ممیز بوده، هیچکس ضامن خسارت وارده بر مصدوم نیست.
- ۲) مسئول مربوطه در مهدکودک و والدین کودک متضامناً، مسئول جبران خسارت وارد بر مصدوم هستند.
- ۳) مسئول مربوطه در مهدکودک، ضامن جبران خسارت وارد بر مصدوم است، مشروط بر اینکه تقصیر او در مواظبت از کودکان ثابت شود.
- ۴) والدین کودک عامل زیان، ضامن جبران خسارت وارد بر مصدوم هستند.

۳- «الف» در ۱۳۹۸/۱۰/۱ از یک شرکت خودروسازی، ۲ دستگاه خودروی کلی برای تحویل در ۱۳۹۹/۰۲/۱ خریداری می کند. در ۱۳۹۸/۱۰/۵، به موجب قراردادی دیگر، «الف» یک دستگاه خودروی کلی از همان نوع به «ب» که از قرارداد شخص «الف» و شرکت خودروساز بی اطلاع است، می فروشد، که در تاریخ ۱۳۹۹/۰۲/۱۰ تحویل دهد. شرکت خودروساز قبل از موعد تحویل، ورشکسته می شود و از تحویل خودروها به «الف» باز می ماند. «الف» نیز از ایفاء تعهد در برابر «ب» خودداری می کند. کدام مورد، معرف وضعیت حقوقی طرفین («الف» و «ب») است؟

- ۱) اجرای تعهد قرارداد «الف» در برابر «ب» غیرممکن شده و در نتیجه، قرارداد منفسخ است.
- ۲) «ب» قائم مقام «الف» محسوب شده و وارد غرمای ورشکسته (شرکت خودروساز) می شود.
- ۳) اجرای تعهد قراردادی «الف» در برابر «ب» ممتنع شده و در نتیجه، قرارداد باطل است.
- ۴) تعهد قراردادی «الف» در برابر «ب»، وابسته به قرارداد «الف» با خودروساز نبوده و لازم الاجرا است.

۴- «الف» یک قرآن خطی بسیار قدیمی را از شخصی که خود را مجموعه دار کتب خطی معرفی می‌کند، به بهای قابل‌توجهی انتقال می‌گیرد. هرگاه معلوم شود کتاب مزبور، شبیه سازی شده کتاب قدیمی است و فروشنده نیز اساساً مجموعه‌دار نبوده است، کدام مورد، گویای وضع معامله است؟

(۱) اشتباه در خود موضوع معامله رخ داده و معامله باطل است.

(۲) اشتباه در ارزش مورد معامله رخ داده و معامله قابل فسخ است.

(۳) اشتباه در وصف مهم مورد معامله رخ داده و معامله قابل فسخ است.

(۴) اشتباه در شخص طرف معامله رخ داده و معامله باطل است.

۶- شخصی دو هزار متر زمین از قرار متری دو میلیون تومان، بدون علم به اینکه ۵۰۰ متر از مستحق‌الغیر است، خریداری و ثمن را پرداخت می‌کند، هرگاه غیر (مالک ۵۰۰ متر) معامله رد کند. خریدار چه حقوقی دارد؟

(۱) خریدار مختار است یا قرارداد را فسخ و تمام ثمن پرداختی را مسترد کند یا با همان ثمن، پایبند قرارداد باشد.

(۲) خریدار مختار است یا قرارداد را فسخ و تمام ثمن را مسترد کند یا پایبند قرارداد بوده و بر مبنای ثمن قراردادی، بهای ۵۰۰ متر زمین را مسترد کند.

(۳) خریدار مختار است یا قرارداد را فسخ و تمام ثمن را مسترد کند یا پایبند قرارداد بوده و بر مبنای نظر کارشناسی، بهای ۵۰۰ متر زمین را مسترد کند.

(۴) خریدار حق دارد صرفاً تقاضای تقلیل ثمن نماید و حق فسخ ندارد.

۷- «الف» مالی را نزد «ب» رهن گذاشته است و «ج» بدون تقصیر، آن مال را اتلاف می‌کند. روابط حقوقی اشخاص مزبور، در کدام مورد، به‌طور صحیح بیان شده است؟

(۱) متلف باید بدل مال را بدهد و بدل مزبور، رهن خواهد بود، بدون اینکه عقد رهن جدیدی بین «الف» و «ب» منعقد شود.

(۲) متلف باید بدل مال را به «الف» بدهد و خسارت «ب» را از جهت سقوط حق وثیقه او جبران کند.

(۳) با توجه به عدم تقصیر، متلف مسئولیتی ندارد.

(۴) متلف باید بدل مال را بدهد و بدل مزبور، رهن نخواهد بود، مگر اینکه بین «الف» و «ب» عقد رهن جدیدی منعقد شود.

۸- «الف» خودروی برادر خود را جهت مسافرت به عاریه می‌گیرد، ولی با آن خودرو، اقدام به سرقت از یک جواهرفروشی می‌کند. در جریان تعقیب و گریز با پلیس، خودرو به شدت آسیب می‌بیند، به نحوی که هزینه تعمیر آن، بیش از ۵۰ درصد قیمت خودروی سالم است. بعضی از آسیب‌ها در اثر تیراندازی پلیس ایجاد شده است. کدام مورد، مسئولیت «الف» را در برابر مالک خودرو بیان می‌کند؟

- ۱) «الف» باید خودرو را با وضعیت موجود تحویل مالک دهد و خساراتی را که به خودرو وارد شده است، به‌طور کامل جبران کند.
- ۲) «الف» باید مثل خودروی مزبور را تهیه و به مالک تسلیم کند.
- ۳) «الف» باید قیمت خودروی مزبور را به مالک بپردازد.
- ۴) «الف» باید خودرو را با همان وضعیت به مالک تحویل دهد و خساراتی را که وارد کرده است، جبران کند ولی مسئول خسارات وارده توسط پلیس نیست.

۹- عده‌ای به‌صورت جداگانه برای شرکت در کلاس‌های زبان خارجی یک مؤسسه آموزشی ثبت‌نام کرده و شهریه خود را پرداخت کرده‌اند. بعد از برگزاری یک جلسه، به دستور ستاد ملی مبارزه با کرونا برگزاری کلاس‌های حضوری به مدت ۲ ماه ممنوع می‌شود. کدام مورد، گویای وضعیت قرارداد و حقوق طرفین است؟

- ۱) قرارداد به دلیل تعذر اجرای آن، منفسخ می‌شود.
- ۲) ثبت‌نام کنندگان فقط به‌صورت جمعی حق فسخ دارند و در صورت عدم فسخ، مؤسسه مکلف به برگزاری کلاس‌ها پس از رفع مانع است.
- ۳) هریک از ثبت‌نام کنندگان حق دارند قرارداد را فسخ کنند و در صورت عدم فسخ، مؤسسه مکلف به برگزاری کلاس تا پس از رفع مانع است.
- ۴) قرارداد باطل است.

۱۰- شخصی خودرویی را به بهای ۵۰ میلیون تومان خریداری می‌کند. او بعد از انعقاد قرارداد، متوجه انفساخ قرارداد می‌شود ولی به‌رغم آن، ثمن معامله را می‌پردازد و فروشنده هم به دلیل جهل بر عدم استحقاق خود، آن را دریافت می‌کند. بعد از آن، فروشنده متوجه انفساخ قرارداد شده، از تسلیم خودرو به خریدار امتناع می‌کند. کدام مورد صحیح است؟

- ۱) چون خریدار با علم به عدم استحقاق فروشنده، ثمن را پرداخت کرده، حق مطالبه آن را ندارد.
- ۲) خریدار حق دارد ثمن پرداختی را بر مبنای مسئولیت غیر قراردادی، مطالبه کند.
- ۳) خریدار حق دارد ثمن پرداختی را بر مبنای مسئولیت قراردادی، مطالبه کند.
- ۴) چون فروشنده جاهل بر عدم استحقاق خود بوده است، خریدار نمی‌تواند ثمن پرداختی را مطالبه کند.

۱۱- در صورت فوت پدر، حضانت طفل علی‌القاعده با چه کسی است؟

(۱) قیم، خواه مادر به‌عنوان قیم تعیین شود یا جد پدری یا شخصی دیگر.

(۲) مادر، مگر اینکه پدر برای طفل، وصی تعیین کرده باشد.

(۳) مادر، حتی اگر شوهر اختیار کند.

(۴) جد پدری، مگر اینکه رعایت غبطه صغیر را ننماید و یا موجب ضرر مولی‌علیه شود.

۱۲- در ضمن عقد نکاح، زوج به زوجه وکالت در طلاق اعطا نموده ولی در خصوص حق عزل وکیل، سکوت شده است. زوج اظهارنامه‌ای مبنی بر عزل زوجه از وکالت در طلاق ارسال کرده است. عقد وکالت چه وضعیتی دارد؟

(۱) وکالت عقدی لازم است و سکوت در خصوص عزل وکیل، به‌منزله عدم قابلیت عزل وکیل است.

(۲) وکالت عقدی اذنی است و با ارسال اظهارنامه که دلالت بر رجوع از اذن دارد، وکالت از بین رفته است.

(۳) از آنجایی که عدم عزل زوجه در ضمن عقد قید نشده است، در فرض مذکور، حق عزل زوجه برای زوج وجود داشته و وکالت مرتفع شده است.

(۴) وکالت پابرجا است و زوجه می‌تواند به وکالت از زوج، برای طلاق اقدام کند.

۱۳- علی که قیم برادر محجور خود است، قطعه فرشی را از شخص ثالثی برای خود می‌خرد. او سپس متوجه می‌شود که فرش متعلق به محجور بوده و فروشنده آن را فضولتاً به وی فروخته است. تنفیذ چنین معامله‌ای توسط قیم، چه حکمی دارد؟

(۱) اگر در تعیین ثمن و شرایط معامله، رعایت غبطه مالک (محجور) شده باشد، می‌تواند معامله را تنفیذ کند و ثمن را برای محجور نگه دارد.

(۲) تنفی یا رد معامله، منوط به نظر دادستان است.

(۳) نمی‌تواند چنین معامله‌ای را تنفیذ کند.

(۴) اگر در تعیین ثمن و شرایط معامله، رعایت غبطه مالک (محجور) نشده باشد، تنفیذ معتبر است، ولی وی مسئول جبران خسارت وارده به محجور خواهد بود.

۱۴- شخصی فوت نموده و به اقربای وی، تنها یک قطعه زمین مفروز به ارث رسیده است. وراثت متوفی حین الفوت عبارتند از: زوج دائم و مادر، سهم مادر، چند دانگ از این زمین است؟

(۱) سه

(۲) دو

(۳) یک

(۴) چهار و نیم

۱۵- اگر مبیع عین کلی باشد و مصداقی که بایع تعیین و تسلیم نموده است، معیوب درآید، چه حقی برای مشتری متصور است؟

(۱) مشتری تنها مختار است که عقد بیع را مستند به خیار عیب، فسخ کند.

(۲) مشتری می‌تواند الزام بایع به تسلیم مصداق بدون عیب را مطالبه نماید.

(۳) مشتری بین قبول مبیع معیوب با اخذ ارش یا الزام بایع به تسلیم مصداق بدون عیب مختار است.

(۴) مشتری می‌تواند عقد بیع را فسخ کرده یا ارش دریافت نماید.

۱۶- اگر فروشنده ملکی، قبل از تنظیم سند به نام خریدار، فوت کند، اما ورثه وی نسبت به اخذ تصدیق انحصار وراثت اقدامی نکنند، کدام اقدام، جهت تنظیم سند رسمی به نام خریدار، باید انجام شود؟

(۱) تقدیم دادخواست الزام به تنظیم سند رسمی علیه فروشنده، با توجه به بقای اعتبار سند رسمی به نام وی.

(۲) درخواست کتبی صدور تصدیق انحصار وراثت توسط خریدار و سپس الزام وراثت به تنظیم سند رسمی.

(۳) قبل از اخذ تصدیق انحصار وراثت توسط وراثت، هیچ اقدام قضایی امکان‌پذیر نیست.

(۴) الزام وراثت به اخذ تصدیق انحصار وراثت و سپس تقدیم دادخواست الزام به تنظیم سند رسمی به طرفیت فروشنده و وراثت او.

۱۷- علی طی در عقد قرض جداگانه، به ترتیب، ده و بیست میلیون تومان از پدر خود قرض می‌گیرد. ۳ روز بعد، پدر ده میلیون تومان موضوع قرض اول را به علی هبه کرده و علی قبول می‌کند. یک ماه بعد پدر می‌میرد درحالی‌که وراثت او عبارتند از: علی و یک پسر دیگر. وضعیت حقوقی هبه و تعهد علی در برابر برادرش، چگونه است؟

(۱) هبه صحیح است و علی باید نیمی از ۲۰ میلیون تومان موضوع قرض دوم را به برادر خود بپردازد.

(۲) با توجه به عدم امکان قبض و اقباض طلب، هبه باطل و علی متعهد است نیمی از مجموع دو مبلغ را به برادر خود بپردازد.

(۳) هبه نسبت به قدر السهم علی صحیح است و علی باید نیمی از ۱۰ میلیون تومان و تمام ۲۰ میلیون تومان را به برادر خود بپردازد.

(۴) همه صحیح است و علی باید ۲۰ میلیون تومان موضوع قرض دوم را به برادر خود بپردازد.

۱۸- اگر مستأجر محل تجاری مشمول قانون روابط موجر و مستأجر مصوب سال ۱۳۵۶، در طول مدت اجاره، بدون اذن موجر، تغییر شغل دهد و شغل جدید او، مشابه شغل قبلی نباشد و موجر فوراً مطلع شود و اقدام قضایی نماید. کدام مورد با حقوق موجر انطباق دارد؟

- (۱) موجر می‌تواند عقد اجاره را فسخ نماید و مستأجر با دریافت نیمی از حق کسب یا پیشه یا تجارت، مکلف به تخلیه عین مستأجره است.
- (۲) عقد اجاره منفسخ می‌شود و مستأجر با دریافت نیمی از حق کسب یا پیشه یا تجارت، مکلف به تخلیه عین مستأجره است.
- (۳) موجر می‌تواند عقد اجاره را فسخ نماید و بدون پرداخت وجهی به مستأجر، تخلیه ید او را مطالبه کند.
- (۴) موجر حق فسخ ندارد، ولی می‌تواند به لحاظ سقوط کامل حق کسب یا پیشه یا تجارت مستأجر، تخلیه ید او را بدون پرداخت وجهی مطالبه کند.

۱۹- در قرارداد پیش‌فروش یک واحد آپارتمان مشمول قانون پیش‌فروش ساختمان مصوب سال ۱۳۸۹، پیش خریدار کلیه تعهدات خود را انجام داده است، ولی علی‌رغم انقضای مدت قرارداد، طبق تأییدیه مهندس ناظر، حدود ۸٪ از تعهدات پیش‌فروشنده باقی مانده است. پیش خریدار چه اقدامی می‌تواند انجام دهد؟

- (۱) به هیئت داورى مراجعه و تقاضای الزام به ایفای تعهد و مطالبه خسارت نماید، ولی تا تکمیل ساختمان و صدور اسناد تفکیکی هریک از آپارتمان‌های احداثی، حق انتقال سند رسمی ولی نسبت به میزان قدر السهم خود را ندارد.
- (۲) به دفتر اسناد رسمی مراجعه و با قبول تکمیل باقی قرارداد و پرداخت هزینه‌های دولتی، خواستار تنظیم سند رسمی به میزان قدرالسهم خود شود، ولی طبق ماده ۲۶۷ قانون مدنی، هزینه‌هایی را که بر عهده پیش‌فروشنده بوده، نمی‌تواند مطالبه کند.
- (۳) به دادگاه مراجعه و تقاضای الزام پیش‌فروشنده به ایفای تعهد و الزام وی به پرداخت خسارت قراردادی و قانونی را بنماید.
- (۴) با قبول تکمیل باقی قرارداد و پرداخت هزینه‌های دولتی، خواستار تنظیم سند رسمی به میزان قدر السهم خود شود و هزینه‌هایی را که بر عهده پیش‌فروشنده بوده، با مراجعه به هیئت‌داوران مطالبه کند.

۲۰- در زلزله کرمانشاه، ساختمانی که سر تیر آن روی دیوار روی دیوار مختص همسایه قرار داشته، تخریب شده و سر تیر افتاده است. کدام مورد صحیح است؟

- (۱) اگر سابقه این تصرف معلوم نباشد، قرار دادن مجدد سر تیر، مستلزم اذن همسایه نیست.
- (۲) می‌تواند سر تیر را قرار دهد و نیازی به اذن همسایه ندارد.
- (۳) بدون اذن همسایه، حق قرار دادن مجدد سر تیر را ندارد.
- (۴) اگر غاصبانه بودن وضع سابق سر تیر محرز نباشد، می‌تواند سر تیر را مجدداً قرار دهد و نیازی به اذن همسایه ندارد.